

Det moderne menneske kan betegnes som kapitalismens rovdyr. Men hvordan kan vi for alvor forstå effekten af vores rovdrift på naturen, hvis vi ikke er villige til at tænke hinsides det menneskelige perspektiv?

Med udstillingen *Rovhistorier* krydser Marie Kølbæk Iversen tid, grænser og kulturer, når hun rejser ind i øjet på havkalen; en dybhavsfisk, der også er kendt som grønlandshaj. På tværs af de nordisk-germanske sprog er den gennem historien blevet kaldt havkal eller havfrue; et mytologisk væsen med antropomorfe træk. For nyligt har marinbiologer, via kulstof 14-dateringer af havkalens øjelinsekerner, estimeret at dyret kan blive mellem 272 og 512 år gammel. Dermed er havkalen det længstlevende kendte hvirveldyr i verden. Tidligere er den blevet fisket intenst med henblik på at udvinde tran til industriel olieproduktion, mens den nu er en hyppig bifangst i det kommercielle fiskeri og potentielt truet af overfiskning.

Med afsæt i forestillingen om en kropsligt-imaginær indlevelse i rovdyrets perspektiv bringer *Rovhistorier* kunst, folkeminder og moderne videnskab sammen. Derved reflekterer Kølbæk Iversen over 500 års koloniale, imperiale og miljørelaterede kampe i den nordlige atlantehavsregion, hvor den danske indflydelse har været og fortsat er central. Udstillingens hovedværk er en flerskræms-videoinstallation på 32 minutter, der vises i O – Overgadens underetage. På tre monumentale videoprojektioner ses farvestrålende og meditative billeder i pink og grøn. Billederne er mikroskopiske optagelser af såvel fluorescens- som reflektanslys fra de tusindvis af lagdelte fibre, som er dannet i havkalens øjne i løbet af dens lange liv. Langsomt vekslende billedsekvenser viser, hvordan strukturerne i øjelinsen bliver synlige, i takt med at linsen opløses, og vi bevæger os længere og længere ind i øjet. Her synes fantastiske landskaber og mystiske formationer at opstå, transformere sig og forsvinde igen.

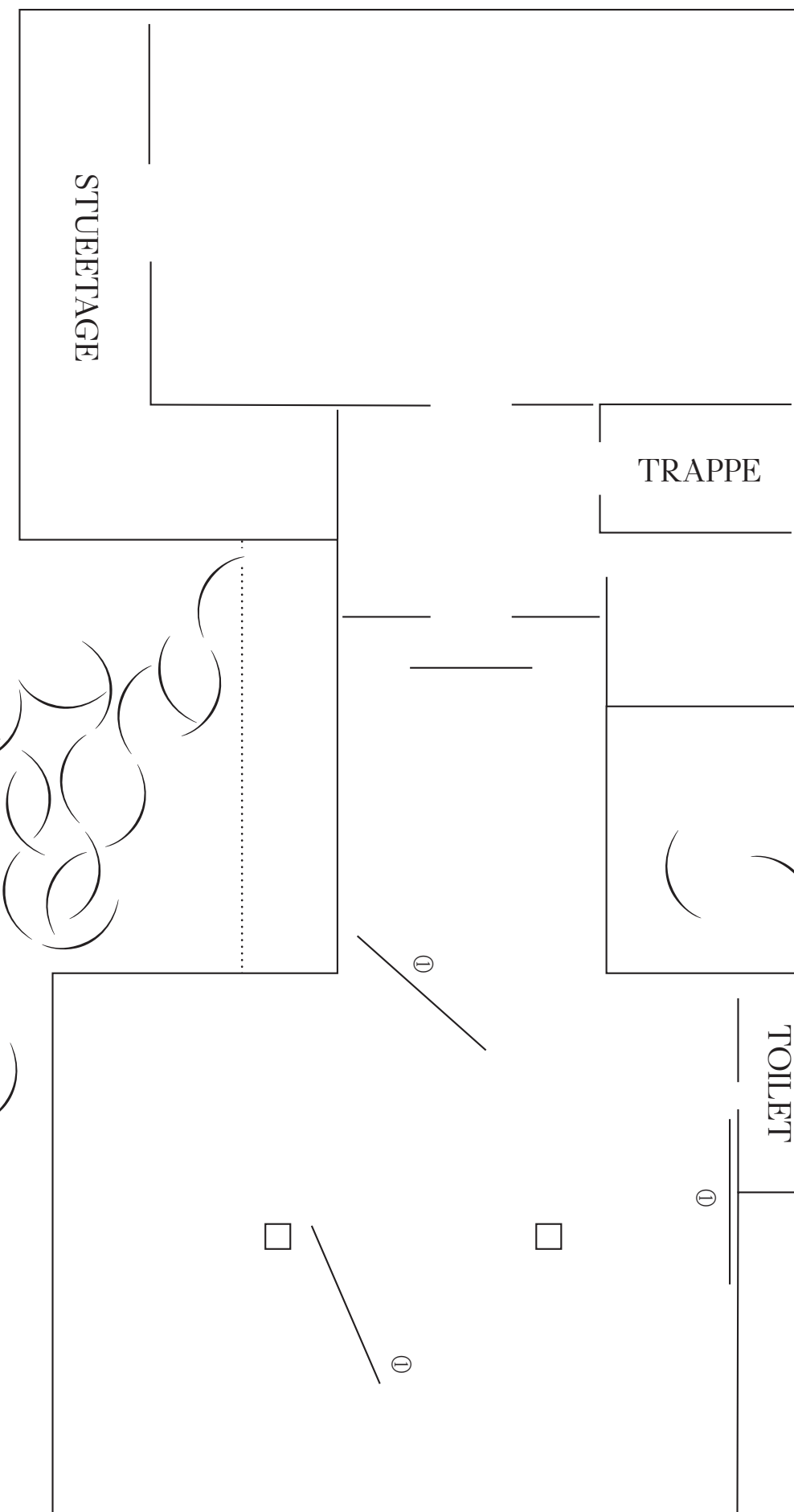
I sine tilsyneladende abstrakte—men i virkeligheden ultra-konkrete—gengivelser af hajens øje, og med sit hypnotisk langsomme tempo, glider billederne ind og ud af hinanden som en filmisk

tidsrejse gennem rovdyrets 'historiske' blik: Et blik, der inviterer os til at se og forstå radikalt andre skalaer end den menneskelige, såfremt vi er villige til at investere vores forestillingsevne og fantasi til dets erfaringsdyb. Ved at bruge hajens øje som både objekt og objektiv for sine mikroskopiske filmoptagelser, vender Kølbæk Iversen blikket mod sin egen kulturkreds for at betone Vestens rolle i verdens rovdriftshistorier. Hermed peger hun på betydningen af den danske havbårne kolonial- og imperialstat i blandt andet Nordatlanten. For ligesom havkalen, der med sin lange levetid vil skue fremtider, vi ikke selv kommer til at kende, har den også gennemlevet de århundreder, der leder op til den senkapitalistiske og antropocæne tidsalder. På denne måde giver *Rovhistorier* også plads til, at vi kan forestille os havkarlens fortælling om menneskets hensynsløse rovdrift på naturen—lokalt såvel som internationalt.

Som klangbund for *Rovhistorier*, og i kontekst af musikprojektet *Donnimaar*, inddrager Kølbæk Iversen desuden folkeviser om havfolk fra sin østatlantiske hjemegn i Vestjylland. Projektet er baseret på viser indsamlet af folkemindesamleren Evald Tang Kristensen i slutningen af det 19. århundrede, herunder fra Kølbæk Iversens tip-tip-tip-oldemor Johanne Thygesdatter, som var en af Tang Kristensens informanter og repræsenterede en fælledkultur, der var ved at forsvinde. Et udvalg af viserne opføres af Kølbæk Iversen ved efterårsjævnudgøgn, den 23. september, hvorefter de udkommer som digitaludgivelse på MoBC Records.

Marie Kølbæk Iversen (f. 1981, DK) bor og arbejder mellem København og Oslo. Hun er uddannet fra Det Kongelige Danske Kunstakademi i 2008 og afslutter i 2022 sin praksisbaserede kunstneriske ph.d. mellem Kunstakademiet i Oslo og Aarhus Universitet. Kølbæk Iversen er repræsenteret i flere offentlige samlinger og har udstillet bredt i Danmark og internationalt. Bl.a. på Louisiana (DK), Gwangju Biennalen (KR) og Henie Onstad Kunstsenter (NO).

Udstillingen er blevet til i samarbejde med Henie Onstad Kunstsenter og forskere fra Grønlands Naturinstitut og DaMBIC ved Syddansk Universitet. De to hajer, der har lagt øjne til værket, er forskningsexemplarer fra Grønlands Naturinstitut, der er fanget som bifangst i henholdsvis et videnskabeligt survey og det kommercielle fiskeri. En særlig tak til Julius Nielsen, Jonathan Brewer, Line Lauritsen, Katinka Fogh Vindelev, Michael Ejstrup, Silas Emmery og Søren Kølbæk Iversen for hjælp til at producere *Rovhistorier*.

① *Rovhistorier*, 2022
32:15 min.
Tre-kanals videoinstallation i loop, uden lyd
Konfokal mikroskopiske optagelser af en havkals øjelinsekerner

② *Donnimaar: O Tili*, 2022
Performance finder sted den 23. september kl. 19:06.
Albummet udkommer efterfølgende som digitaludgivelse på MoBC Records

Marie Kølback Iversen: *Rovhistorier*

27 August – 23 October 2022

The modern human can be described as a predator within capitalism. But how can we truly understand the effects of our predatory exploitation of nature if we are not willing to think beyond the human perspective?

With her exhibition *Rovhistorier (Histories of Predation)*, Marie Kølback Iversen traverses time, borders, and cultures, when traveling into the eye of the gurry shark, a deep-sea fish also known as the Greenland shark. Across the Nordic-Germanic languages, the gurry shark has historically been referred to as a merman or mermaid, a mythological creature with anthropomorphic features. Recently, marine biologists have estimated, via carbon-14 dating of its eye lens nuclei, that the gurry shark can live to be between 272 and 512 years old. This makes the gurry shark the longest-living known vertebrate in the world. In the past, it has been fished intensively for industrial oil production, while it is now a frequent bycatch in the commercial fishing industry and threatened by overfishing.

Departing from the idea of gaining bodily-imaginary insight into the predator's perspective, *Histories of Predation* combines art, folklore, and modern science, to reflect on the 500 years of colonial, imperial, and environmental struggles playing out in the North Atlantic region, where Danish influence has been, and continues to be, central.

The central work of the exhibition is a multi-screen 32-minute video installation, which is on display at O—Overgaden's ground floor. Three monumental video projections display brightly colored and meditative images in shades of pink and green. The images are microscopic recordings of fluorescent and reflective light exuded from the thousands of layered fibers that have been formed in the gurry shark's eyes throughout its long life. Slowly alternating image sequences show how the structures in the eye lens become visible as the lens dissolves, and we move further and further into the eye. Here, fantastic landscapes and mysterious formations seem to arise, transform, and disappear.

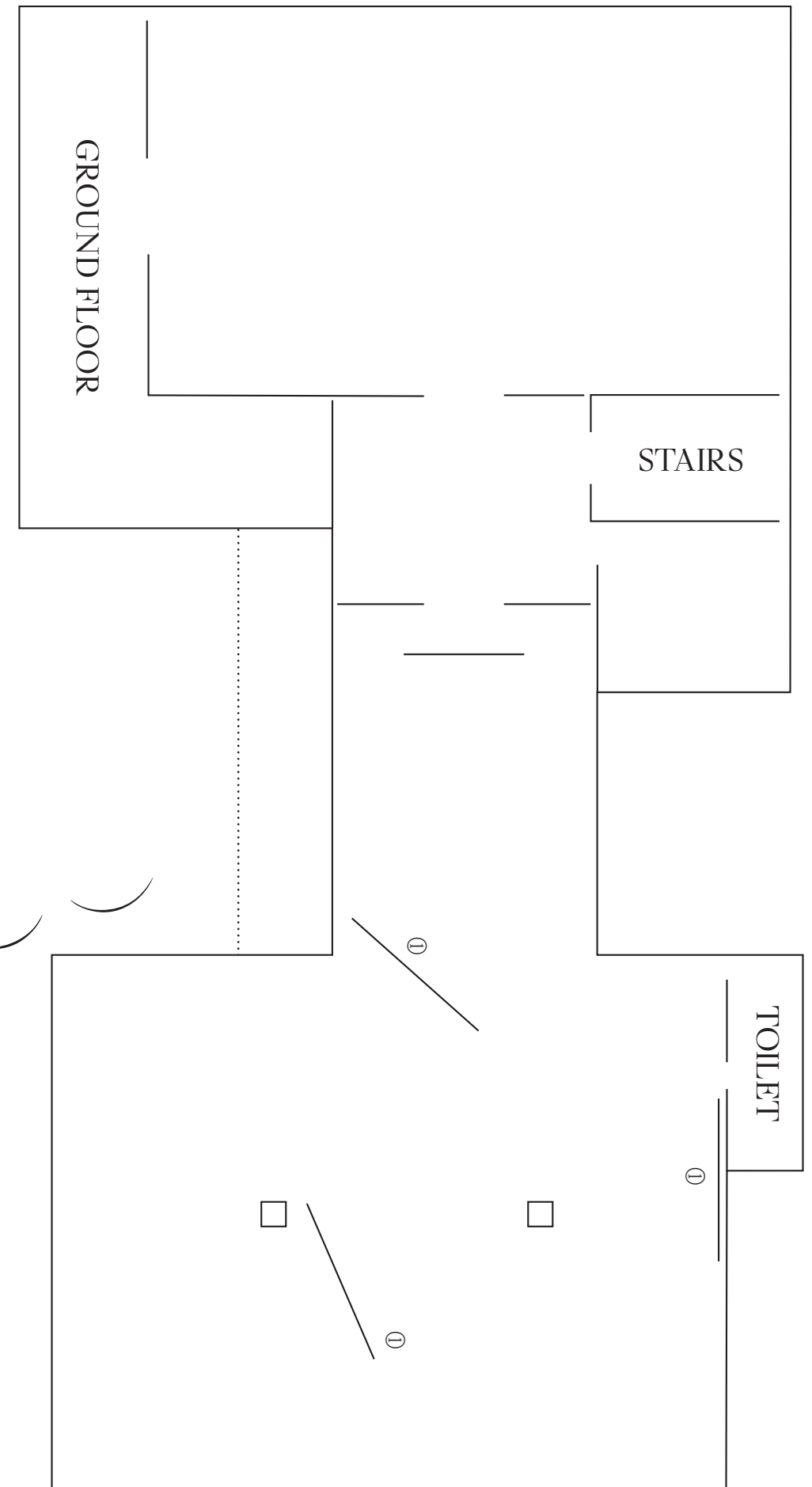
In their apparently abstract—but in reality ultra-concrete—representations of the shark's eyes, and with their hypnotically slow tempo, the images

morph in and out of each other as if undertaking a filmic time-travel through the predator's "historical" gaze; a gaze that invites us to perceive radically different scales to the human, to the degree that we are willing to invest our fantasy and imaginative capacities in its depth of experience. By using the shark's eye as both the object and the objective for her microscopic film recordings, Kølback Iversen turns the gaze toward her own cultural setting in order to accentuate the predatory logics of the West. By doing so, she points to the importance of Danish sea-born colonialism and imperialism across the North Atlantic. Just as the gurry shark, with its long lifespan, will enter futures we ourselves will never know, it has also lived through the centuries leading up to the late capitalist and Anthropocene era. Thus, *Histories of Predation* makes way for imagining the gurry shark's testimony about humanity's predation on nature—locally as well as internationally.

As contextual framework for *Histories of Predation*—and as part of her music project *Donnimaar*—Kølback Iversen activates subjugated folksongs about merpeople from her East Atlantic home region in Western Jutland. *Donnimaar* is based on 19th-century folklore collector Evald Tang Kristensen's collection of songs, including those from Kølback Iversen's great-great-great-grandmother Johanne Thygesdatter, who was one of Tang Kristensen's informants, representing a disappearing commons-based culture. A selection of the songs will be performed by Kølback Iversen at the autumn equinox on 23 September, after which they will be released digitally by MoBC Records.

Marie Kølback Iversen (b. 1981, DK) lives and works between Copenhagen and Oslo. She graduated from the Royal Danish Academy of Fine Arts in 2008 and will complete her practice-based PhD in 2022 between the Academy of Fine Arts in Oslo and Aarhus University. Kølback Iversen is represented in several public collections and has exhibited widely in Denmark and internationally, including at Louisiana Museum of Modern Art (DK), Gwangju Biennale (KR), and Henie Onstad Kunstsenter (NO).

The exhibition has been created in collaboration with Henie Onstad Kunstsenter and researchers from the Greenland Institute of Natural Resources, and DaMBIC at the University of Southern Denmark. The two sharks whose eyes have been used in the work were research specimens from the Greenland Institute of Natural Resources that were caught as bycatch in a scientific survey and the commercial fishery, respectively. Special thanks to Julius Nielsen, Jonathan Brewer, Line Lauritsen, Katinka Fogh Vindelev, Michael Ejstrup, Silas Emmery, and Søren Kølback Iversen for their help in producing *Histories of Predation*.

① *Histories of Predation*, 2022
32:15 min.
Three-channel video installation in loop,
no sound
Confocal microscopy recordings from
the eye lens nuclei of a gurry shark

② *Donnimaar: O Tjill!*, 2022
The performance will take place
on September 23 at 19:06.
The album will afterward be released
digitally by MoBC Records

The exhibition is supported by:

novo nordisk
fonden

K:
Statens
Kunstfond

Norwegian Directorate
for Higher Education
and Skills

O—OVERGADEN